

СТ А Н О В И Щ Е

от чл.-кор. проф. дин Александър Костов

Институт за балканистика с център по тракология

Българска академия на науките

по конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ в област на висше образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.2. История и археология за нуждите на РИМ – Монтана, обявен в „Държавен вестник“ бр. 57 от 9.07.2021 г., с единствен кандидат д-р Ваня Иванова Георгиева

Д-р Ваня Иванова Георгиева се дипломира през 1999 г. като магистър в Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ по специалност „Български език и история“. През периода 2000-2003 г. е редовен докторант в Историческия факултет на Софийския университет по специалност „Нова и най-нова история“, катедра „История на Византия и балканските народи“. През 2005 г. тя успешно защитава дисертацията си.

Професионалната ѝ кариера преминава през следните етапи:

Уредник на отдел „Нова и най-нова обща история в Исторически музей – Чипровци (2003 – 2006), уредник на отдел „Нова история“ в Регионален исторически музей – Монтана (2006 – 2008 г.), асистент и главен асистент в Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ – филиал „Л. Каравелов“ – Кърджали. Водене на лекционни курсове и упражнения: История на балканските народи – лекции и упражнения; Съвременна (най-нова) обща история – лекции и упражнения; Музейно дело – лекционен курс; История на България 1878 – 1944 г. – упражнения. От 02.04.2018 г. е директор на Регионален исторически музей – Монтана. Същевременно продължава да работи на половин щат като преподавател в кърджалийския филиал на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“.

Документите, които кандидатката за участие в конкурса е приложила, са подробни и даващи необходимата информация. Въз основа на тях смятам, че д-р

Ваня Иванова Георгиева отговаря на задължителни условия на ЗРАСРБ и неговия правилник за приложение, както и на Правилника на ИБЦТ. Покрила е минималните национални изисквания за академичната длъжност „доцент“.

Кандидатката участва в конкурса с общо 29 научни публикации, публикувани през периода 2008-2020 г.

Д-р Ваня Иванова Георгиева участва в конкурса с две монографии. Първата от тях (*Югославянството в Югославия. Основни гледни точки на федералния център (1945-1974)*, Изд. Фабер, В.-Търново, 2013, 532 с.) представлява разширен вариант на дисертацията ѝ. Втората ѝ монография (*Образи на „другите“ и българският Северозапад*. Изд. Фабер, В.-Търново, 2016, 236 с.) е представена като хабилитационен труд.

Във връзка с първата монография мога да отбележа, че авторката заслужава похвала за работата си по темата, и в частност за демонстрираните познания и анализ по нея. Въпросният труд показва успешното „изкачване“ на първото стъпало в изграждането ѝ като учен-балканист.

В хабилитационния си труд д-р В. Иванова е насочила изследователските си усилия към научна проблематика, която е различна от темата на дисертацията ѝ, въпреки че могат да се открият и индиректни пресечни точки по линия на конструирането на идентичност.

За мен беше важно да прочета отново тази книга, този път в контекста на настоящия конкурс, тъй като в нея се обръща внимание на регион, интересуващ ме отдавна. Става дума за българския Северозапад, който със своята история и съвременно развитие дава възможност за нови изследвания и трактовки на редица аспекти. Като цяло авторката се е справила с поставените от нея изследователски задачи: подбрала е подходяща структура, използвала е основната част от публикациите по темата и е привлякла разнообразни извори. Така читателят може да се убеди в правотата на лансираната от д-р Иванова теза относно възприемането на българите от този граничен регион като „другите“, разграничени по етнически и конфесионален признак.

Наред с това тя разглежда и въпроса с етнографската група „торлаци“, който заслужава наистина вниманието на научната общност в нашата страна. До голяма степен съм съгласен със застъпените от д-р Иванова тези и аргументациите, макар че имам и някои резерви по някои от тях. Все пак признавам правото на автора да отстоява собствените си позиции.

Наред с двете монографични изследвания, кандидатката в конкурса участва и с още 27 студии, статии и публикувани доклади, излезли в специализирани списания и сборници. От тях са приложени 21 броя. Разбира се, отчитам и обстоятелството, че три от тях са в съавторство. От друга страна, трябва да се оцени положително и публикуването в чуждестранни издания на четири от статиите. Тук искам да направя и едно уточнение. Представената под № 29 публикация в приложения списък не е доклад от конференция, а статия в рецензиран и рефериран сборник, издание на филиала на ИБЦТ в Монтана.

До голяма степен те са свързани с тематичните области на двете ѝ монографии. В тях д-р Иванова е доразработила изследователски проблеми, посветени на отделни аспекти от „социалистическото югославянство“, регионалната история (не само на Северозапада, но и района на Източните Родопи), музеологията и музейното дело.

Приемам дефинираните от самата авторка научни приноси в приложението. Неслучайно в началото на моето становище представих изнесените факти, показващи едно постоянно и постъпателно развитие на колегата. Представените публикации от кандидатката, взети заедно, я показват като вече изграден учен-професионалист, чието равнище трябва да бъде признато и институционално.

Към тях трябва да се добави и дейността ѝ като музеен работник и университетски преподавател, а също и участието ѝ в многобройни научни форуми и проекти – национални и международни. Оценявам високо и научно-приложната и популяризаторска дейност на кандидатката.

И нещо лично. Познавам д-р Ваня Иванова от няколко години. С нея съм работил (и работя) по линия на сътрудничеството между филиала на ИБЦТ в гр. Монтана и ръководения от нея регионален исторически музей в същия град, а също и по някои проекти. Наред с участието си в редица общи прояви, тя се

включи и като автор на статии и студии в някои наши сборници. Последната от тях е в специалното издание, посветено на 130-годишнината от обявяването на Монтана за град, ще излезе съвсем скоро (до края на м. ноември т.г.) и поради тази причина не е приложено от нея за участие в конкурса

В заключение бих искал да обобща написаното дотук. Резултатите от изследванията на кандидатката в конкурса показват несъмнения ѝ научен принос в редица области – регионалната история, музеологията, културно-историческото наследство и историческата балканистика. Освен това тя отговаря напълно на всички изисквания, залегнали в нормативните документи за участие в конкурса. Ето защо аз давам гласа си ЗА избора на д-р Ваня Иванова Георгиева на академичната длъжност „доцент“ по професионално направление 2.2. История и археология, за нуждите на РИМ-Монтана. Смятам, че и моите колеги от Научното жури трябва да оценят положително нейните качества и досегашна дейност.

16 ноември 2021 г.

Чл.-кор. проф. дин Александър Костов